

Dokument na schôdzu

B8-0805/2016

17.6.2016

NÁVRH UZNESENIA

predložený na základe vyhlásenia podpredsedníčky Komisie/vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku

v súlade s článkom 123 ods. 2 rokovacieho poriadku

o masakrách na východe Konga
(2016/2770(RSP))

Maria Lidia Senra Rodríguez, Marie-Christine Vergiat, Malin Björk, Paloma López Bermejo, Jiří Maštálka, Ángela Vallina, Helmut Scholz, Barbara Spinelli, Javier Couso Permuy, Xabier Benito Ziluaga, Tania González Peñas, Estefanía Torres Martínez, Miguel Urbán Crespo, Lola Sánchez Caldentey

v mene skupiny GUE/NGL

**Uznesenie Európskeho parlamentu o masakrách na východe Konga
(2016/2770(RSP))**

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia, najmä na uznesenia z 10. marca 2016 a zo 7. októbra 2010 o zlyhaniach v oblasti ochrany ľudských práv a spravodlivosti v Konžskej demokratickej republike a na uznesenia Spoločného parlamentného zhromaždenia AKT – EÚ,
- so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv z roku 1948 a Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach z roku 1966,
- so zreteľom na Ústavu Konžskej demokratickej republiky, a najmä na jej článok 56, v ktorom sa stanovuje, že: *„Každý akt, každá zmluva, každý dohovor, každá dohoda alebo každá iná skutočnosť, ktorá má za následok, že pozbavuje národ, fyzické alebo právnické osoby ich všetkých vlastných prostriedkov na živobytie, ktoré pochádzajú z ich zdrojov alebo ich prírodného bohatstva, alebo ich časti, bez toho, aby boli dotknuté medzinárodné ustanovenia o hospodárskych trestných činoch, je považovaná za trestný čin rabovania a trestá sa podľa zákona.“*,
- so zreteľom na Africkú chartu ľudských práv a práv národov,
- so zreteľom na Africkú chartu o demokracii, voľbách a správe vecí verejných,
- so zreteľom na článok 3 Ženevského dohovoru z roku 1949, ako aj jeho protokol II, ktoré zakazujú mimosúdne popravy, znásilňovanie, nútené verbovanie do armády a ďalšie ukrutnosti,
- so zreteľom na Dohovor OSN o právach dieťaťa z 20. novembra 1989,
- so zreteľom na rezolúciu Bezpečnostnej rady OSN č. 2211 z marca 2015, ktorá predĺžila mandát misie OSN pre stabilizáciu v Konžskej demokratickej republike (MONUSCO) do 31. marca 2016,
- so zreteľom na odovzdávanie Sacharovovej ceny v roku 2014 doktorovi Denisovi Mukwege, konžskému gynekológovi, za jeho boj za ochranu práv žien v Kongu,
- so zreteľom na pozíciu Európskeho parlamentu z 20. mája 2015 k certifikácii dovozcov určitých nerastov a kovov s pôvodom v oblastiach ovplyvnených konfliktom a vo vysokorizikových oblastiach,
- so zreteľom na správu UNEP z 15. apríla 2015 o nezákonnom využívaní prírodných zdrojov a obchode s nimi v prospech organizovaných zločineckých skupín,
- so zreteľom na Dohodu z Cotonou,
- so zreteľom na článok 123 ods. 2 rokovacieho poriadku,

- A. keďže nárast počtu ozbrojených frakcií, dezorganizácia a neexistencia stabilného štátu, neschopnosť OSN súdržným spôsobom brániť genocíde a jej dôsledkom a spolupáchateľstvo krajín, ktoré majú záujmy v regióne, napríklad USA a Francúzsko, viedli k dramatickej situácii, ktorá priniesla od roku 1996 niekoľko sto tisíc, či dokonca miliónov mŕtvych, väčšinou civilných obyvateľov, ktorí sa stali obeťami najmä podvýživy, chorôb a chudoby v dôsledku vojen v rokoch 1996 a 1998; keďže dôsledky tejto situácie pretrvávajú v krajine dodnes;
- B. keďže podľa Detského fondu OSN (UNICEF) perinatálna úmrtnosť klesla v rokoch 2007 až 2014 o 30 %: zo 148 z 1 000 narodení v roku 2007 na 104 v roku 2014; keďže úmrtnosť mladých matiek sa znížila o 35 %: z 1289 zo 100 000 pôrodov v roku 2007 na 846 v roku 2014;
- C. keďže nestabilita, ktorá od roku 2012 opäť charakterizuje Konžskú demokratickú republiku a priniesla niekoľko tisíc obetí bojov a ukrutností, ku ktorým dochádza najmä v provinciách Severné Kivu a Južné Kivu na východe krajiny; keďže podľa Úradu OSN pre koordináciu humanitárnych záležitostí (OCHA) k 31. júlu 2015 bolo vnútorne vysídlených približne 1,5 milióna osôb, t. j. 7 % celkového obyvateľstva krajiny; keďže viac ako 400 000 konžských utečencov stále žije v exile; keďže utečenci utekajúci pred vážnou humanitárnou krízou v susednej krajine Stredoafrickej republike prichádzajú do Konžskej demokratickej republiky;
- D. keďže medzi bojujúcimi stranami sú Demokratické sily za oslobodenie Rwandy (hutské milície), RCD-Goma (Konžské zhromaždenie za demokraciu), podporované Rwandou proti vláde Konžskej demokratickej republiky, Armáda božieho odporu (LRA), ktorá vznikla z povstania v Ugande, skupina „maï maï“ z Katangy a Ľudové hnutie sebaobrany (MPA); hoci niektoré frakcie boli demobilizované od roku 2010, pričom v niektorých prípadoch boli čiastočne začlenené do konžskej armády (FARDC), nedostatočná bezpečnosť pretrváva; keďže účelové využívanie „*etnickej otázky*“ v regióne výrazne vyostriло konflikty a naďalej rozdeľuje územia;
- E. keďže od začiatku roka 2016 dochádza ešte k väčšiemu násiliu; keďže v pondelok 13. júna konžská armáda oznámila, že šesť ugandských vzbúrencov zo Spojených demokratických síl (ADF) a konžský vojak zahynuli počas zrážky v regióne Beni na východe Konga; keďže po období pomerného pokoja dochádza od začiatku mája 2016 opäť k násiliu; keďže v noci z 3. na 4. mája bolo v obci Eringeti, 60 km severovýchodne od Beni a 200 metrov od dvoch táborov misie MONUSCO, údajne dobitých 17 ľudí; keďže v regióne Beni bola od februára do mája 2016 údajne zmasakrovaná stovka ľudí;
- F. keďže konžská vláda a MONUSCO pripisujú tieto masakre skupine ADF, ale niektorí experti a mimovládne organizácie sú „opatrnejší“, pretože je „možná účasť oficiálnych“ síl; keďže v polovici mája 2016 skupina expertov, ktorá vypracovala dôvernú správu sankčného výboru OSN, v nej obviňuje konžských vojakov a generála, ktorý je blízky Kabilovi, z organizácie a páchania ukrutností; keďže aktivisti občianskej spoločnosti a opozícia kritizujú nedostatok reakcie a spolupinu misie MONUSCO a vlády na týchto útokoch; keďže po týchto masakrách sa konali viaceré demonštrácie, počas ktorých bola požadovaná spravodlivosť, pričom niektoré boli násilne rozohnané; keďže sa pokračuje v potláčaní členov opozície;
- G. keďže 1. a 2. júna 2016 členovia Občianskeho frontu 2016 (opozícia) prišli do Haagu

požadovať, aby Medzinárodný trestný súd (ICC) vyšetril tieto masakry a zapojenie vojakov oficiálnej armády; keďže od súdu sa požaduje, aby vyšetril aj potláčanie demonštrantov opozície v rámci volebného procesu;

- H. zohľadňujúc mnohé vojnové zločiny a zločiny proti ľudskosti, rozsiahle porušovanie ľudských práv, zostrenie potláčania opozície, hromadné znásilnenia žien a dievčat a hromadné presídľovanie obyvateľstva; keďže znásilňovanie v Konžskej demokratickej republike malo od roku 1996 oficiálne najmenej 200 000 obetí a v skutočnosti oveľa viac, pretože mnohé znásilnenia nie sú zaznamenané; keďže znásilnenie je vojnová zbraň, ktorú využívajú všetky bojujúce strany vrátane oficiálnych ozbrojených síl; keďže nútené verbovanie do armády, najmä detí, aby sa z nich stali vojaci, je bežný jav v Konžskej demokratickej republike;
- I. keďže pravidelná armáda (FARDC) je pravidelne obviňovaná z ukrutností; keďže v októbri 2012 vláda prijala akčný plán na ukončenie verbovania detí, sexuálneho násillia a iného závažného porušovania práv detí ozbrojenými a bezpečnostnými silami; keďže odvtedy problémy pretrvávajú a stále panuje beztrestnosť;
- J. keďže bilancia misie MONUSCO (Misia OSN pre stabilizáciu v Konžskej demokratickej republike), ktorá bola zriadená v roku 1999, je absolútnym neúspechom, pretože sa misii nepodarilo zlepšiť osud civilného obyvateľstva ťažko postihnutého vojnou a jej podpora národnej konžskej armády (FARDC) iba posilnila zločiny páchané armádou; keďže po pozastavení vojenskej spolupráce medzi misiou MONUSCO a FARDC vo februári 2015 OSN sa 2. marca 2016 rozhodla obnoviť vojenskú podporu pre vládne sily;
- K. keďže Konžská demokratická republika má bohaté prírodné zdroje (zlato, kasiterit, koltán, metán atď.) a pokračujúca nezákonná ťažba týchto zdrojov, ktoré sú predovšetkým na východe KDR ešte stále pod kontrolou ozbrojených polovojenských skupín, pomáha financovať a podporovať konflikt a je stále prameňom nedostatočnej bezpečnosti v celom regióne;
- L. keďže nadnárodné spoločnosti financujú ozbrojený konflikt s cieľom pokračovať vo využívaní konžského nerastného bohatstva; keďže tento jav bol opakovane odsúdený v správach OSN; keďže Ibrahim Thiaw, zástupca výkonného riaditeľa Programu OSN pre životné prostredie (UNEP), v apríli 2015 uviedol, že sa každoročne vyťažia prírodné zdroje v hodnote viac ako miliarda USD a že väčšina ziskov – až 98% – ide medzinárodným skupinám, pričom zvyšné 2 % financujú vnútorné ozbrojené skupiny;
- M. keďže medzinárodné finančné inštitúcie prostredníctvom plánov štrukturálnych úprav ešte viac oslabili krajinu, z ktorej urobili právny a daňový raj pre nadnárodné spoločnosti, a to najmä v ťažobnom priemysle; keďže rozklad pilierov konžského hospodárstva a prepustenie tisícov pracovníkov v súvislosti s medzinárodnými inštitúciami, v prvom rade Svetovou bankou, má za následok stratu živobytia a zhoršenie životných podmienok obyvateľstva v prospech veľkých priemyselných skupín, najmä zo Západu, ktoré sa zmocňujú zdrojov a ovládajú hospodárstvo;
- N. keďže ceny potravín sa od začiatku konfliktu výrazne zvýšili, čím sa ešte zvýšila chudoba a potravinová neistota miestneho obyvateľstva, ako aj nestabilita v regióne; keďže situácia sa ďalej zhoršuje zaberaním pôdy nadnárodnými spoločnosťami za

spoluúčasti vlády;

- O. keďže zvyšovanie nezamestnanosti, zhoršovanie sociálnej situácie a ochudobňovanie obyvateľstva sú kľúčovými faktormi nestability regiónu;
1. odsudzuje všetky násilné činy, porušovanie ľudských práv a sexuálne násilie; vyjadruje solidaritu všetkému obyvateľstvu postihnutému rokmi konfliktu; znovu odsudzuje účelové využívanie „*etickej otázky*“, ktorá priniesla milióny obetí v regióne a slúži iba na rozdelenie obyvateľstva;
 2. vyjadruje hlboké znepokojenie nad prehlbovaním násilia na východe krajiny a žiada nezávislé medzinárodné vyšetrovanie na určenie zodpovednosti každého vrátane misie MONUSCO a oficiálnej armády za tieto masakre; vyzýva medzinárodné spoločenstvo, aby konečne prijalo všetky konkrétne opatrenia potrebné na ukončenie genocídy a ťažby nerastných surovín a odškodnenie obetí konfliktu;
 3. takisto vyjadruje znepokojenie nad pokračujúcim násilím pred voľbami; žiada okamžité a bezpodmienečné prepustenie všetkých osôb, ktoré sú svojvoľne zadržované, a zastavenie súdneho a policajného zastrašovania opozície;
 4. domnieva sa, že boj proti beztrestnosti, pokiaľ ide o porušovanie humanitárneho práva a hospodárske a finančné trestné činy, je nevyhnutným predpokladom opätovného nastolenia mieru v Konžskej demokratickej republike;
 5. je osobitne znepokojený situáciou žien v krajine a zločinmi a diskrimináciou, ktorým sú vystavené; považuje za nevyhnutné zvýšiť úsilie orgánov a medzinárodného spoločenstva s cieľom zastaviť hromadné znásilňovanie ako techniku vojny, zaručiť prístup k bezplatnej zdravotnej starostlivosti, najmä v oblasti sexuálneho zdravia, antikoncepcie a interrupcie, a podporovať skutočnú rovnosť medzi ženami a mužmi;
 6. domnieva sa tiež, že ukončenie javu detských vojakov musí byť pre orgány a medzinárodné spoločenstvo prioritou;
 7. odsudzuje skutočnosť, že základné potreby konžského obyvateľstva sú systematicky obetované v prospech hospodárskych a geopolitických záujmov nadnárodných spoločností a cudzích mocností;
 8. domnieva sa preto, že k trvalému riešeniu dramatickej situácie vo východnej časti Konžskej demokratickej republiky možno dospieť len vtedy, ak sa vyvinie úsilie o to, aby malo obyvateľstvo konečne prospech z prírodných zdrojov; zdôrazňuje, že na dosiahnutie tohto cieľa musí krajina obnoviť zvrchovanosť nad svojimi prírodnými zdrojmi zriadením kontroly nad činnosťou zahraničných nadnárodných spoločností a rozvojom národnej infraštruktúry na ťažbu, spracovanie a predaj surovín, čo znamená revíziu a zrušenie všetkých zmlúv o ťažbe nerastných surovín a dreva v súlade s článkom 56 Konžskej ústavy, aby sa zabezpečilo, že tieto zdroje využíva čo najviac ľudí, a nie menšina;
 9. opätovne potvrdzuje, že je potrebné zaručiť právo Konžskej demokratickej republiky na potravinovú sebestačnosť vrátane práva roľníkov na výrobu potravín pre svojich ľudí, skončovania so zaberaním pôdy a zabezpečenia prístupu poľnohospodárov a

poľnohospodárov k pôde, osivám a vode;

10. žiada medzinárodné spoločenstvo, a najmä „veriteľské“ krajiny vo vzťahu ku Konžskej republike (a predovšetkým Belgicko), aby odstránili prekážky rozvoja KDR, a teda mieru, a to zrušením dlhu a úrokov z dlhu, ktoré krajina stále spláca, a nadviazaním skutočnej medzinárodnej spolupráce rešpektujúcej základné ľudské práva a suverenitu konžského štátu namiesto dohôd o voľnom obchode a plánov štrukturálnych úprav; vyzýva orgány KDR, aby vyžadovali audit svojich dlhov a zrušenie všetkých nezákonných dlhov voči zahraničným veriteľom s cieľom úplne zrušiť dlh a uspokojiť základné ľudské potreby obyvateľstva;
11. vyzýva Európsku úniu a jej členské štáty, aby zvýšili finančnú podporu a humanitárnu pomoc s cieľom uspokojiť naliehavé potreby týchto ľudí; žiada, aby sa pomoc Únie a členských štátov vykonávala formou darov, a nie pôžičiek, aby sa nezhoršovalo dlhové zaťaženie; vyjadruje poľutovanie nad tým, že mnohé členské štáty Únie stále nedosiahli cieľ spočívajúci v tom, že na tento účel venujú 0,7 % svojho HNP, ako aj nad tým, že v prípade niektorých štátov tento percentuálny podiel rozvojovej pomoci poklesol; vyjadruje poľutovanie nad poklesom účasti členských štátov v programoch potravinovej pomoci; naliehavo žiada, aby sa rozvojová pomoc nevyužívala na obmedzovanie ani kontrolu hraníc a ani na zaistenie readmisie migrantov; žiada, aby pomoc poskytovaná Úniou a členskými štátmi v Konžskej demokratickej republike predovšetkým riešila problémy veľkej nerovnosti, chudoby, chronickej podvýživy, prístupu k zdravotnej starostlivosti a verejným službám, najmä zdravotnej starostlivosti v oblasti sexuálneho a reprodukčného zdravia, ako aj plnenia cieľov v oblasti udržateľného rozvoja; rovnako žiada, aby sa zvýšila potravinová pomoc a aby bola prioritne určená na nákup potravín od miestnych roľníkov;
12. opätovne potvrdzuje, že činnosti európskych spoločností pôsobiacich v tretích krajinách by mali byť v plnom súlade s medzinárodnými normami v oblasti ľudských práv; vyzýva preto členské štáty, aby zabezpečili, aby podniky, ktoré sa riadia ich vnútroštátnym právom, dodržiavali ľudské práva a sociálne, zdravotné a environmentálne normy, ktoré sa na ne vzťahujú v prípade usídlenia v tretej krajine alebo vykonávania činnosti v tretej krajine; vyzýva Európsku komisiu a členské štáty, aby prijali potrebné opatrenia proti európskym spoločnostiam, ktoré tieto normy nedodržiavajú a ktoré obetiam porušovania ľudských práv, za ktoré sú priamo alebo nepriamo zodpovedné, neposkytujú primerané odškodnenie;
13. vyzýva Radu, aby urýchlene dosiahla kompromis s Parlamentom v rámci prebiehajúceho dialógu o záväznom nariadení o mineráloch v konfliktoch a aby od európskych taviarní, rafinérií a dovozcov kovov vrátane výrobcov hotových výrobkov, ako sú autá alebo mobilné telefóny, požadovala zavedenie prísnych pravidiel v dodávateľských reťazcoch s cieľom ukončiť financovanie ozbrojených skupín a násilie v konfliktných regiónoch;
14. požaduje najmä, pokiaľ ide o Konžskú demokratickú republiku, aby sa uskutočnilo nezávislé vyšetrovanie dodržiavania sociálnych a environmentálnych noriem podnikmi, najmä európskymi, v oblasti prírodných zdrojov, a spojenia, ktoré tieto spoločnosti môžu mať s financovaním ozbrojených skupín; takisto žiada medzinárodné vyšetrovanie na objasnenie obvinení zo spoluviny, pokiaľ ide o spojenie medzi

programami štrukturálnych úprav, finančnou podporou medzinárodných finančných inštitúcií a zločinmi spáchanými v krajine;

15. je proti akémukoľvek pokusu externalizácie migračných politík EÚ na tretie krajiny; odsudzuje skutočnosť, že rabatský proces, na ktorom sa Konžská demokratická republika podieľa, v žiadnom prípade neumožňuje riešiť základné príčiny migrácie, ale len podporovať politiku návratu a readmisie; domnieva sa, že tieto politiky sú v rozpore s právom na voľný pohyb a právom na azyl; v tejto súvislosti požaduje okamžité zastavenie rokovaní s KDR v rámci rabatského procesu;
16. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, podpredsedníčke Komisie/vysokiej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, Africkej únii, vládam krajín oblasti Veľkých jazier, prezidentovi, premiérovi a parlamentu Konžskej demokratickej republiky, generálnemu tajomníkovi OSN, Rade OSN pre ľudské práva a Spoločnému parlamentnému zhromaždeniu AKT – EÚ.